

**ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ
ΦΙΛΙΚΗ ΓΙΑ ΕΠΙΚΟΝΙΑΣΤΕΣ
ΑΠΕΥΘΥΝΟΜΕΝΗ ΣΤΙΣ ΤΟΠΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ**

LIFE 4 POLLINATORS

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΓΡΙΩΝ ΜΕΛΙΣΣΩΝ
ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΕΠΙΚΟΝΙΑΣΤΩΝ ΣΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ

Η παρούσα διακήρυξη συντάχθηκε κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου **LIFE18GIE/IT/000755** που συγχρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το Πράσινο Ταμείο.

ALMA MATER STUDIORUM
UNIVERSITÀ DI BOLOGNA

www.life4pollinators.eu

Το παρόν έχει βασιστεί στον οδηγό που δημιούργησε η Buglife UK «Υποστηρίζοντας τους επικονιαστές σε τοπικό επίπεδο – Ανάπτυξη τοπικού σχεδίου ή στρατηγικής για τους επικονιαστές», με στόχο να βοηθήσει τις τοπικές αρχές (π.χ. δημοτικά συμβούλια, δήμους, περιφερειακά συμβούλια, νομούς ή κοινότητες) να δημιουργήσουν στρατηγικές για τους επικονιαστές σε τοπικό επίπεδο.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι διεθνείς δεσμεύσεις των κυβερνήσεων για τους Στόχους της Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ), και ειδικότερα για τον ΣΒΑ 15, «Ζωή στη Στεριά», επιβεβαιώνουν τη σημασία της παρεμπόδισης της εξαφάνισης ειδών, καθώς και της συνθεώρησης της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημικών υπηρεσιών στη χάραξη πολιτικών και χρηματοδοτήσεων για καλύτερη διατήρηση.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), η οποία έχει δεσμευθεί υπογράφοντας το Στρατηγικό Σχέδιο της Σύμβασης για τη Βιολογική Ποικιλότητα (CBD) που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της Στρατηγικής της ΕΕ για τη Βιοποικιλότητα, την Πρωτοβουλία της ΕΕ για τους επικονιαστές που συμφωνήθηκε από όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, θέτει τρεις προτεραιότητες: (1) Εμπλουτισμό της γνώσης σχετικά με τη μείωση των επικονιαστών, τα αίτια και τις συνέπειες της, (2) Αντιμέτωπιση των αιτιών αυτής της μείωσης, (3) Ευαισθητοποίηση, συμμετοχή της κοινωνίας και ενίσχυση της συνεργασίας για αύξηση της αφθονίας και της ποικιλότητας των επικονιαστών, και για τοπία φιλικά προς τους επικονιαστές.

Επιπλέον, η Στρατηγική της ΕΕ για τις Πράσινες Υποδομές – ένα βασικό βήμα για την επίτευξη της Στρατηγικής της ΕΕ για τη Βιοποικιλότητα – στοχεύει να καταστήσει την προστασία, την αποκατάσταση, τη δημιουργία και την ενίσχυση των πράσινων υποδομών ένα αναπόσπαστο στοιχείο του χωρικού σχεδιασμού και της ανάπτυξης, και έχει ήδη ενθαρρύνει στρατηγικές ανάπτυξης πράσινων υποδομών σε αρκετές πόλεις.

Η διατήρηση των αυτόχθονων επικονιαστών σε τοπική κλίμακα είναι καίριας σημασίας ώστε τα τεθέντα μέτρα να αποδειχθούν επιτυχή. Στο πλαίσιο αυτό, οι τοπικές αρχές διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο στην ανάσχεση της μείωσης των άγριων επικονιαστών, δεδομένου ότι κατέχουν μία σημαντική θέση για να συμβάλουν στη διατήρησή τους μέσω της εφαρμογής των στόχων SMART και της παρακολούθησης των επιπτώσεων. Με τον καθορισμό, εφαρμογή και παρακολούθηση των επιπτώσεων των στόχων SMART, οι τοπικές αρχές θα μπορούν να διασφαλίσουν εκείνες τις δράσεις που θα είναι αποτελεσματικές ως προς την ανάσχεση της

μείωσης των επικονιαστών, που θα αναθεωρούνται αναλόγως.

Η ύπαρξη τοπικής στρατηγικής για επικονιαστές αποτελεί εξαιρετική ευκαιρία για να αξιολογηθούν οι διαχειριστικές πρακτικές για τους χώρους πρασίνου, εντοπίζοντας συχνά πιο ελκυστικές και δυναμικά οικονομικότερες επιλογές που μπορούν να φέρουν τους πολίτες πιο κοντά στην φύση. Επιπλέον, οι τοπικές κοινωνίες που εκτιμούν τα οφέλη από τη φύση, συχνά θεωρούν θετική τη δημιουργία πράσινου χώρου που είναι φιλικός για τους επικονιαστές.

Οι τοπικές αρχές μπορούν να βοηθήσουν με πολλούς τρόπους στη διατήρηση των επικονιαστών μέσω εφαρμογής αποτελεσματικών μέτρων. Για παράδειγμα, μπορούν να συνεισφέρουν στη διατήρηση των επικονιαστών σχεδιάζοντας τοπικά Πράσινες Υποδομές. Επίσης, οι τοπικές αρχές μπορούν να συνεισφέρουν στη διατήρηση των επικονιαστών παρέχοντας συμβουλές σε όσους διαχειρίζονται γη και εφαρμόζοντας καλές πρακτικές διαχείρισης στους ανοιχτούς χώρους πρασίνου. Επιπλέον, οι τοπικές αρχές μπορούν να εφαρμόσουν προγράμματα για σχολεία, επιχειρήσεις, τοπικές κοινωνίες, ιδιώτες, και την κοινωνία γενικότερα στην διατήρηση των άγριων επικονιαστών. Επιπροσθέτως, η ανάπτυξη και η εφαρμογή των τοπικών στρατηγικών για τους επικονιαστές, δείχνει την αφοσίωση και τη συμβολή των τοπικών αρχών στους γενικούς εθνικούς στόχους.

[Όνομα της τοπικής αρχής]
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΠΙΚΟΝΙΑΣΤΕΣ 20xx–20xx

Δέσμευση του/της [Όνομα της τοπικής αρχής]

Ο/Η [Όνομα της τοπικής αρχής] δεσμεύεται να συμβάλλει στη διατήρηση των επικονιαστών διασφαλίζοντας ότι οι ανάγκες των τελευταίων λαμβάνονται υπόψη κατά την εκτέλεση των καθηκόντων και των εργασιών του/της.

Ο/Η [Όνομα της τοπικής αρχής] θα επιδιώξει να προστατεύσει και να αυξήσει το μέγεθος και την ποιότητα του ενδιαιτήματος των επικονιαστών και να διαχειριστεί τον χώρο πρασίνου, έτσι ώστε να παρέχει μεγαλύτερα οφέλη στους επικονιαστές. Θα διασφαλίσει ότι οι κάτοικοι θα έχουν ευκαιρίες για να κάνουν τον/την [Όνομα της τοπικής αρχής] πιο φιλικό/ή προς τους επικονιαστές.

Το όραμά μας: (π.χ. Το περιβάλλον του τόπου μας να διαθέτει ενδιαιτήματα πλούσια σε άνθη, που θα υποστηρίζουν βιώσιμους πληθυσμούς επικονιαστών, καθιστώντας τους χώρους περισσότερο ελκυστικούς για να ζουν και να εργάζονται άνθρωποι σε αυτούς.)

Στόχοι:

Ο/Η [Όνομα της τοπικής αρχής] θα εργαστεί ώστε να:

- Διασφαλίσει ότι οι ανάγκες των επικονιαστών λαμβάνονται υπόψη στον τοπικό σχεδιασμό, στην πολιτική, και την καθοδήγηση.
- Προστατεύει, επαυξάνει, και ενισχύει τον αριθμό ενδιαιτημάτων για τους επικονιαστές στον/ην [Όνομα της τοπικής αρχής] για την πρόληψη εξαφανίσεων και τη βελτίωση της κατάστασης των απειλούμενων ειδών της περιοχής.
- Ενισχύσει την ευαισθητοποίηση των κατοίκων, των επιχειρήσεων και των ιδιοκτητών γης, σχετικά με τους επικονιαστές και τις ανάγκες ενδιαιτήματός τους.
- Αυξήσει την συμμετοχή στην διατήρηση των επικονιαστών σε όλα τα εδάφη που ανήκουν ή είναι υπό την επίβλεψη του/της [Όνομα της τοπικής αρχής].
- Βελτιώσει τις γνώσεις και την αντίληψή μας για τους επικονιαστές της περιοχής μας.

ΤΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

Η Σημασία των Επικονιαστών

Τα αυτόχθονα είδη επικονιαστών περιλαμβάνουν τους βομβίνους και άλλες μέλισσες (περί τα 2000 είδη στην περιοχή της Μεσογείου), πεταλούδες και νυχτοπεταλούδες, συρφίδες και άλλες μύγες, σκαθάρια, και σφήκες. Στο σύνολο, υπάρχουν χιλιάδες είδη εντόμων στην Μεσόγειο που επικονιάζουν τα αυτόχθονα άγρια φυτά και τις καλλιέργειες από τις οποίες παράγεται η τροφή μας. Η επικονίαση από έντομα είναι ιδιαίτερα σημαντική για την οικονομία. Χωρίς τους επικονιαστές θα δυσκολευόμασταν να παράξουμε πολλά από τα λαχανικά και τα φρούτα, όπως μήλα, αχλάδια, φράουλες, ντομάτες, κολοκυθάκια, καρπούζια κ.λπ.

Επικονιαστές υπό απειλή

Οι επικονιαστές μας αντιμετωπίζουν δυσκολίες:

- Σε όλη την Ευρώπη το 38% των ειδών μελισσών και συρφίδων μειώνεται.
- Το 71% των πεταλούδων μειώνεται.
- Τα 2/3 των νυχτοπεταλούδων μας παρουσιάζουν μακροχρόνιες τάσεις μείωσης.

Οι σημαντικότεροι παράγοντες που οδηγούν σε αυτές τις πληθυσμιακές μειώσεις των επικονιαστών, είναι:

Η απώλεια των ενδιαιτημάτων – Η πιο σημαντική αιτία μείωσης είναι η απώλεια και υποβάθμιση των ενδιαιτημάτων που παρέχουν τροφή, καταφύγιο, και θέσεις φωλιάσματος στους επικονιαστές. Η μείωση των λιβαδιών που είναι πλούσια σε ανθοφόρα φυτά αποτελεί έναν από τους πλέον σημαντικούς λόγους.

Φυτοφάρμακα – Υπάρχουν όλο και περισσότερες ενδείξεις ότι η χρήση των φυτοφαρμάκων έχει επιβλαβείς επιπτώσεις στους επικονιαστές, συμπεριλαμβανομένων των κοινών μελισσών, των άγριων μελισσών, και των πεταλούδων. Οι ευρύτερες επιπτώσεις σε όλα τα οικοσυστήματα προκαλούν επίσης ανησυχία, αφού τα φυτοφάρμακα έχουν συνδεθεί και με άλλες μειώσεις πληθυσμών, όπως αυτή των πτηνών σε γεωργικές περιοχές και των οργανισμών του εδάφους. Τα νεονικοτινοειδή εντομοκτόνα έχουν χαρακτηριστεί ιδιαίτερα επιβλαβή για τις μέλισσες και πολλά άλλα ζώα. Πρόκειται για συστηματικά φυτοφάρμακα, τα οποία επικαλύπτουν τον σπόρο (ο επιθυμητός μηχανισμός διακίνησης) ή ψεκάζονται και έχουν υψηλή τοξικότητα στα έντομα. Η χρήση τους έχει απαγορευτεί σε ολόκληρη την ΕΕ για όλες τις υπαίθριες καλλιέργειες. Ωστόσο, κυκλοφορούν και άλλα φυτοφάρμακα που μπορούν να βλάψουν τις μέλισσες και τα άλλα έντομα.

Κλιματική αλλαγή – Μακροπρόθεσμες αλλαγές μπορούν να στερήσουν την τροφή από τους επικονιαστές, σε περιόδους που τους είναι απαραίτητη, να αυξήσουν την έκθεση τους σε παράσιτα και αρρώστιες, ή να προκαλέσουν αλλαγές στα ενδιαιτήματά τους, καθιστώντας τα πλέον ακατάλληλα.

Τι χρειάζονται οι επικονιαστές

Οι επικονιαστές χρειάζονται πολλά από αυτά που χρειαζόμαστε και εμείς: τροφή, καταφύγιο, και θέσεις φωλιάσματος.

Τροφή: Καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, οι επικονιαστές χρειάζονται τροφή (νέκταρ και γύρη). Πολλά φυτά, μεταξύ των οποίων και δέντρα, παρέχουν τέτοια τροφή, συμπεριλαμβανομένων πολλών αποκαλούμενων «ζιζανίων», όπως είναι τα ραδίκια και τα γαϊδουράγκαθα. Εκτός από τα άνθη, πολλοί επικονιαστές χρειάζονται και άλλου είδους πόρους για να υποστηρίξουν τα διαφορετικά στάδια ανάπτυξής τους – όπως για παράδειγμα οι κάμπιες των πεταλούδων και νυχτοπεταλούδων, οι οποίες χρειάζονται συγκεκριμένα φυτά για να τραφούν.

Καταφύγιο και φωλιές: Η πυκνή βλάστηση, όπως τα ξηρολίβαδα αγρωστωδών, οι θαμνώνες, τα μεγάλης ηλικίας δέντρα, και οι σωροί από ξύλα και πέτρες αποτελούν σημαντικά ενδιαιτήματα για τη διαχείμαση των επικονιαστών. Πολλά είδη ξεχειμωνιάζουν ως ενήλικα, συμπεριλαμβανομένων των βομβίνων βασιλισσών, κάποιων πεταλούδων και συρφιδών, άλλα ως αυγά, προνύμφες, ή νύμφες (χρυσαλίδες). Οι βομβίνοι χρησιμοποιούν παλιά λαγούμια και πυκνή βλάστηση, οι εδαφόβιες μέλισσες, π.χ. οι «σκαπτο-μέλισσες», τις ηλιόλουστες πλαγιές και το ξηρό έδαφος.

Οι επικονιαστές στο/στη [Όνομα της τοπικής αρχής]

Οι κύριες αρχές της Στρατηγικής

Αυτή η Στρατηγική αναπτύχθηκε για να ευαισθητοποιήσει σχετικά με την κατάσταση των επικονιαστών και για να διασφαλίσει ότι παρέχονται οι κατάλληλες πληροφορίες στις τοπικές αρχές, στους κατοίκους, στις επιχειρήσεις και στους ιδιοκτήτες γης, ώστε όλοι αυτοί να βοηθήσουν στην προστασία και την επαύξηση των πληθυσμών των επικονιαστών. Επίσης, η Στρατηγική έχει σχεδιαστεί για να διασφαλίσει ότι οι ανάγκες των επικονιαστών λαμβάνονται υπόψη σε όλα τα έργα των τοπικών αρχών, και για να ενδυναμώσει την ενημέρωση της τοπικής κοινότητας σχετικά με τους επικονιαστές.

Συνεργασία: εταίροι και πρωτοβουλίες

Όπου είναι δυνατόν, οι τοπικές αρχές θα ενώσουν τις δυνάμεις τους και θα συμμετάσχουν σε άλλα τοπικά, περιφερειακά ή εθνικά προγράμματα και έργα σχετικά με τους επικονιαστές. Η κοινή συλλογική δράση για τους επικονιαστές θα διασφαλίσει το μέλλον γι' αυτά τα πολύ σημαντικά είδη. Βασικές εθνικές πρωτοβουλίες περιλαμβάνουν το «Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ορθολογική Χρήση των Γεωργικών Φαρμάκων» και την «Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για τη Βιοποικιλότητα για τα έτη 2014–2029».

Στόχος 1: Βελτίωση της γνώσης και της κατανόησής μας για τους επικονιαστές της περιοχής μας

Η βελτίωση και η κατανόηση της γνώσης σχετικά με τους επικονιαστές σε τοπικό επίπεδο, μπορεί να διευκολύνει σημαντικά την εφαρμογή αποτελεσματικών δράσεων φιλικών προς αυτούς. Μια πιο ισχυρή βάση γνώσης, μπορεί να προσφέρει βελτιωμένες στρατηγικές που έχουν ως αποτέλεσμα πιο ουσιαστικό και μακρόχρονο θετικό αντίκτυπο στους επικονιαστές.

Οι τοπικές αρχές μπορούν να καθιερώσουν αποτελεσματική παρακολούθηση των έργων, με πολλούς τρόπους: διεξαγωγή σύντομων ετήσιων ελέγχων των κύριων επιτευγμάτων, διάδοση των αποτελεσμάτων, ενθάρρυνση του προσωπικού και των εξωτερικών συνεργατών να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τις δράσεις και την παρακολούθηση των αποτελεσμάτων των βελτιώσεων που έχουν γίνει· τέλος, την επαύξηση της πληροφορίας σχετικά με την κατάσταση των επικονιαστών, ενθαρρύνοντας τους πολίτες να τους παρακολουθούν.

	Στόχος	Ειδικές Δράσεις
1.1	Καθιέρωση αποτελεσματικής παρακολούθησης των έργων που διεξάγονται στην περιοχή μας	Διεξαγωγή σύντομης ανασκόπησης των επιτευγμάτων και δημοσιοποίηση της επιτυχίας στις τοπικές κοινότητες
		Ενθάρρυνση του προσωπικού και των εξωτερικών συνεργατών για ανατροφοδότηση σχετικά με τις δράσεις που αναλαμβάνουν για τους επικονιαστές και παροχή βραβείων για την καλύτερη φιλική προς τους επικονιαστές πρακτική
		Παρακολούθηση του αντίκτυπου των βελτιώσεων στους τοπικούς πληθυσμούς μελισσών και την ποικιλότητά τους
1.2	Ενίσχυση της πληροφορίας σχετικά με την κατάσταση των επικονιαστών	Ενθάρρυνση των κατοίκων να συμμετέχουν σε δραστηριότητες Επιστήμης των Πολιτών
		Δημιουργία προγράμματος παρακολούθησης και αναζήτηση χρηματοδότησης

Στόχος 2: Διασφάλιση της συμπερίληψης των αναγκών των επικονιαστών στα τοπικά σχέδια, πολιτικές και οδηγίες

Το σύστημα σχεδιασμού μπορεί να διαδραματίσει ζωτικό ρόλο στη διατήρηση των ειδών και των ενδιαιτημάτων της άγριας ζωής, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας και της ενίσχυσης των πληθυσμών και των ενδιαιτημάτων των επικονιαστών. Ο έλεγχος επί του τοπικού σχεδιασμού και της ανάπτυξης είναι θεμελιώδης για την προστασία των υπαρχόντων, και τη δημιουργία νέων ενδιαιτημάτων για τους επικονιαστές.

Οι τοπικές αρχές μπορούν να διασφαλίσουν ότι οι ανάγκες των επικονιαστών λαμβάνονται υπόψη στα τοπικά σχέδια, στην πολιτική, και στην καθοδήγηση, μέσω ενίσχυσης της προστασίας, βελτίωσης των ενδιαιτημάτων που είναι φιλικά για τους επικονιαστές, και αναγνωρίζοντας και αξιοποιώντας τις ευκαιρίες που τα ενδιαιτήματα αυτά προσφέρουν.

	Στόχος	Ειδικές Δράσεις
2.1	Αύξηση της προστασίας που προσφέρεται στα ενδιαιτήματα των επικονιαστών και στα είδη που αυτά υποστηρίζουν, εξασφαλίζοντας την αναγνώριση στα τοπικά σχέδια και τις πολιτικές	Διενέργεια ανασκόπησης των υφιστάμενων μελετών και της χαρτογραφημένης βιοποικιλότητας για την αναγνώριση των κύριων ενδιαιτημάτων της περιοχής για τους επικονιαστές
		Πρωώθηση των τοπικών σχεδίων και, όπου απαιτείται, αναθεώρηση των τρεχουσών πολιτικών, ώστε να λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες των επικονιαστών
2.2	Βελτίωση της κατάστασης των σημαντικών ενδιαιτημάτων για τους επικονιαστές, ως προς τη βιοποικιλότητα, τις πράσινες υποδομές, κ.ά.	Εκτίμηση ενδιαιτημάτων, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταλειμμένων περιοχών ανάπτυξης (π.χ. βιομηχανικών), πάρκων, γαιών οριακής γονιμότητας κ.ά., και αξιολόγηση της σημασίας τους για τους επικονιαστές

	Στόχος	Ειδικές Δράσεις
		Επανεξέταση και αναθεώρηση του χαρτογραφημένου υλικού βιοποικιλότητας, για την αναγνώριση της σημασίας των ενδιαιτημάτων για τους επικονιαστές
2.3	Αναγνώριση και κεφαλαιοποίηση των ευκαιριών για δημιουργία ενδιαιτημάτων φιλικών προς τους επικονιαστές στο πλαίσιο μελλοντικής ανάπτυξης	Ευαισθητοποίηση και προώθηση του θέματος που αφορά στη δημιουργία, σε συνεργασία με πολεοδόμους, αστικών δομών φιλικών προς τους επικονιαστές

Στόχος 3: Προστασία, επαύξηση και ενίσχυση του αριθμού των ενδιαιτημάτων των επικονιαστών στο/στη [Όνομα της τοπικής αρχής], και αποτροπή εξαφάνισης ειδών, καθώς και βελτίωση της κατάστασης οποιουδήποτε είδους που απειλείται τοπικά

Το σύνολο των ενδιαιτημάτων που είναι διαθέσιμο για τους επικονιαστές είναι ύψιστης σημασίας για τη διατήρησή τους. Με την επαύξηση και την ενίσχυση των φιλικών προς τους επικονιαστές ενδιαιτημάτων, τα τοπικά είδη μπορούν να ευδοκιμήσουν, η κατάσταση διατήρησής τους να βελτιωθεί, και οι εξαφανίσεις που διαφορετικά επρόκειτο να συμβούν μπορούν να αποφευχθούν.

Οι τοπικές αρχές μπορούν να αυξήσουν την αξία των περιοχών άγριας ζωής και των περιοχών προστασίας για τους επικονιαστές, διασφαλίζοντας ότι λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες τους, να αυξήσουν την αξία των πράσινων χώρων και να μειώσουν τις επιπτώσεις των φυτοφαρμάκων στους επικονιαστές και τα υπόλοιπα είδη της άγριας ζωής.

	Στόχος	Ειδικές Δράσεις
3.1	Αύξηση της αξίας των τοπικών περιοχών άγριας ζωής και των φυσικών περιοχών προστασίας για τους επικονιαστές	Διασφάλιση ότι οι ανάγκες των επικονιαστών λαμβάνονται υπόψη στη διαχείριση όλων των περιοχών που υποστηρίζουν επικονιαστές, οι οποίες ανήκουν στις τοπικές αρχές ή τελούν υπό τη διαχείρισή τους
		Παροχή πληροφοριών σχετικά με τις ανάγκες των επικονιαστών και την κηπουρική που ευνοεί τους επικονιαστές, σε διαφορετικούς από τους προαναφερθέντες ιδιοκτήτες/διαχειριστές χώρων
3.2	Επαύξηση της αξίας των πάρκων και των υπόλοιπων χώρων πρασίνου για τους επικονιαστές	Ταυτοποίηση των δημόσιων χώρων πρασίνου στους οποίους η συχνότητα χορτοκοπής μειώνεται σε μία ετησίως (ώστε να δίνεται δυνατότητα ανθοφορίας στα ανθοφόρα φυτά και παροχής χώρων φωλιάσματος χωρίς όχληση· επιπλέον, να εξοικονομούνται δημόσιοι πόροι, μειώνοντας και τα παραγόμενα αέρια θερμοκηπίου)

	Στόχος	Ειδικές Δράσεις
		Συνεργασία με τοπικές κοινότητες με σκοπό την ανάπτυξη μιας ισορροπημένης προσέγγισης για τη διαχείριση των χώρων πρασίνου, ώστε να υποστηρίζουν μια σειρά χρήσεων και ωφελειών για την άγρια πανίδα
3.3	Μείωση των επιπτώσεων των φυτοφαρμάκων στους επικονιαστές και στην άγρια ζωή γενικώς	Επανεξέταση της χρήσης φυτοφαρμάκων από τις τοπικές αρχές και στόχευση προς σημαντική μείωσή τους
		Διακοπή χρήσης των εντομοκτόνων που επικαλύπτουν τους σπόρους, στα φυτά και στον χλοοτάπητα
		Προώθηση της κατανάλωσης βιολογικών προϊόντων και τροφίμων στα τοπικά σχολεία
		Προώθηση της βιολογικής γεωργίας
3.4	Επαύξηση των ενδιαιτημάτων ανθονομής και φωλιάσματος για τους επικονιαστές σε ιδιωτικούς κήπους	Διανομή οδηγών για τους επικονιαστές και εγχειρίδιο σχετικά με την βελτίωση δημιουργίας οικολογικών διαδρόμων για επικονιαστές σε αστικές περιοχές
		Προώθηση των φυτεύσεων εντομόφιλων ειδών, αποφεύγοντας εισβλητικά φυτικά είδη

Στόχος 4: Αύξηση της συνεισφοράς στη διατήρηση των επικονιαστών σε όλες τις εκτάσεις που κατέχουν οι τοπικές αρχές ή τελούν υπό τη διαχείρισή τους

Η γη που διαχειρίζονται οι τοπικές αρχές, προσφέρει μία μεγάλη ευκαιρία για την εφαρμογή μέτρων φιλικών προς τους επικονιαστές, σε τοπικό επίπεδο. Οι δράσεις διαχείρισης στους χώρους πρασίνου και στα κτίρια μπορεί να εφαρμόζεται απευθείας και να παρακολουθείται άμεσα από τις τοπικές αρχές, χρησιμοποιώντας πρακτικές που ευνοούν τη διατήρηση των επικονιαστών.

Οι τοπικές αρχές μπορούν να καταστήσουν τη γη και τα κτίρια που κατέχουν πιο φιλικά προς τους επικονιαστές, εισάγοντας υποστηρικτικά δομικά στοιχεία, π.χ. «ξενοδοχεία μελισσών» και πράσινες στέγες, όπως επίσης τοποθετώντας παρτέρια. Οι τοπικές αρχές μπορούν επίσης να μειώσουν τη χρήση φυτοφαρμάκων στη γη που διαχειρίζονται και να αυξήσουν την έκταση των ενδιαιτημάτων για τους επικονιαστές στις τοπικές περιοχές πρασίνου που διαχειρίζονται διάφορες τοπικές ομάδες.

	Στόχος	Ειδικές Δράσεις
4.1	Παροχή και επαύξηση των ενδιαιτημάτων ανθονομής για τους επικονιαστές	Ταυτοποίηση, χαρτογράφηση και προστασία, των ήδη υφιστάμενων πηγών τροφής για τους επικονιαστές, διαχείριση και αποκατάσταση των ημι-φυσικών ενδιαιτημάτων και των αυτόχθονων φυτών
		Μείξη διάφορων ανθοφόρων ειδών ώστε να διασφαλίζεται η διαθεσιμότητα ανθέων καθ' όλη τη διάρκεια του έτους
		Δημιουργία περιοχών με εντομόφιλα φυτά, αποφεύγοντας είδη φτωχά σε παραγωγή γύρης και νέκταρος· αυτό, επίσης, στις άκρες των δρόμων και πεζοδρομίων, σε παρτέρια, σε κυκλικούς κόμβους κ.λπ.
		Αποφυγή εισβλητικών ειδών και ποικιλιών που δεν παράγουν νέκταρ ή/και γύρη
		Αύξηση του πληθυσμού των αυτόχθονων τοπικής προέλευσης ανθοφόρων ποωδών και δέντρων, που χαρακτηρίζονται από υψηλή παραγωγή γύρης και νέκταρος

	Στόχος	Ειδικές Δράσεις
4.2	Παροχή του κατάλληλου ενδαιτημάτος φωλιάσματος και ενίσχυση δημιουργίας οικολογικών διαδρόμων	Ταυτοποίηση, χαρτογράφηση και προστασία των ήδη υφιστάμενων ενδαιτημάτων φωλιάσματος για τους επικονιαστές, καθώς και διαχείριση και αποκατάσταση του γυμνού εδάφους, των ξερολιθικών τοιχιών, των αναχωμάτων, κ.λπ.
		Διάθεση μικρών περιοχών για την άγρια ζωή, όπου είναι δυνατόν
		Απαγόρευση χρήσης φυτοφαρμάκων σε περιοχές που προορίζονται για φώλιασμα, και αντικατάσταση χημικών λιπασμάτων με βιολογικά σκευάσματα
		Δημιουργία και διατήρηση ενός δικτύου από «ξενοδοχεία μελισσών» ή άλλων στοιχείων φωλιάσματος, τα οποία συνοδεύονται από ανθισμένα παρτέρια, στα πάρκα και τους ανοιχτούς δημόσιους χώρους
		Διασφάλιση ότι οι πράσινες στέγες ή/και τα στοιχεία φωλιάσματος για τους επικονιαστές, εγκαθίστανται στα καινούργια κτίρια που ανήκουν στις τοπικές αρχές· διαφήμιση της επιλογής αυτής ως καλής πρακτικής
4.3	Αύξηση της έκτασης των ενδαιτημάτων για τους επικονιαστές σε χώρους που τους διαχειρίζονται τοπικές ομάδες	Συνεργασία και υποστήριξη οργανισμών σχετικών με το θέμα, όπως ΜΚΟ ή συνεταιρισμοί, με σκοπό την διαχείριση και δημιουργία ενδαιτημάτων για τους επικονιαστές
4.4	Μείωση της χρήσης των φυτοφαρμάκων σε όλη την περιοχή δικαιοδοσίας της τοπικής αρχής	Απαγόρευση της χρήσης φυτοφαρμάκων που έχουν συνδεθεί με τη μείωση των επικονιαστών (π.χ. νεονικοτινοειδή) στις περιοχές που ανήκουν στις τοπικές αρχές
		Παροχή συμβουλών σε όσους νοικιάζουν εκτάσεις γης σχετικά με τις γεωργικές πρακτικές που είναι φιλικές προς τους επικονιαστές, όπως και πληροφορίες σχετικά με τις επιβλαβείς επιπτώσεις των φυτοφαρμάκων

Στόχος 5: Αύξηση της ευαισθητοποίησης των κατοίκων, επιχειρήσεων και ιδιοκτητών γης σχετικά με τους επικονιαστές και τα ενδιαφέροντά τους

Για την επιτυχία της διατήρησης των επικονιαστών, θα πρέπει γίνει γνωστή η σημασία τους από τους κατοίκους, τις επιχειρήσεις και τους ιδιοκτήτες γης. Οι δραστηριότητες ευαισθητοποίησης μπορούν να συμβάλλουν σημαντικά στην ενίσχυση της στήριξης που παρέχουν οι τοπικές κοινότητες, καθώς όλο και περισσότεροι συμμετέχουν σε δραστηριότητες που εστιάζουν στη διατήρηση των επικονιαστών.

Οι τοπικές αρχές μπορούν να ενθαρρύνουν την ευαισθητοποίηση ως προς τους επικονιαστές, παρέχοντας πληροφορίες σχετικά με δραστηριότητες κηπουρικής που είναι φιλικές προς τους επικονιαστές, δημιουργώντας παρτέρια με άνθη και ανθοφόρα λιβάδια σε χώρους πρασίνου, προωθώντας τους επικονιαστές σε τοπικά επιχειρηματικά φόρουμ και σε μεμονωμένες επιχειρήσεις, και υποστηρίζοντας εκπαιδευτικές δραστηριότητες στα σχολεία.

	Στόχος	Ειδικές Δράσεις
5.1	Αύξηση της ευαισθητοποίησης για τους επικονιαστές στην τοπική κοινωνία και στις τοπικές επιχειρήσεις	Πρωώθηση και διανομή οδηγίων κηπουρικής φιλικών προς τους επικονιαστές
		Δημιουργία παρτεριών και ανθοφόρων λιβαδιών φιλικών για τους επικονιαστές σε χώρους πρασίνου, με κατάλληλη σήμανση που εξηγεί την σημασία των επικονιαστών και τους τρόπους διατήρησης που εφαρμόζονται
		Παρακολούθηση και αναφορά της προόδου
5.2	Αύξηση του αριθμού των νέων ανθρώπων που κατανοούν την αξία των επικονιαστών του τόπου	Ενθάρρυνση των τοπικών σχολείων να αναπτύξουν περιοχές με άγρια ανθοφόρα φυτά μέσα στον σχολικό χώρο
		Ανάπτυξη προγραμμάτων Επιστήμης των Πολιτών για σχολεία
		Διευκόλυνση προγραμμάτων κατάρτισης σχετικά με τους επικονιαστές και τρόπων δράσης για την προστασία τους

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΦΙΛΙΚΗ ΓΙΑ ΕΠΙΚΟΝΙΑΣΤΕΣ ΑΠΕΥΘΥΝΟΜΕΝΗ ΣΤΙΣ ΤΟΠΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

LIFE 4 POLLINATORS

ΜΑΘΕ...
ΦΡΟΝΤΙΣΕ...
ΚΑΝΕ ΤΟ ΔΙΚΟ ΣΟΥ
ΚΑΘΗΚΟΝ...
...ΓΙΑ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΕΙΣ
ΤΟΥΣ ΑΓΡΙΟΥΣ
ΕΠΙΚΟΝΙΑΣΤΕΣ